
ANTAGNA TEXTER

P8_TA(2016)0402

EU-strategi gentemot Iran efter kärnteknikavtalet

Europaparlamentets resolution av den 25 oktober 2016 om EU-strategin gentemot Iran efter kärnteknikavtalet (2015/2274(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av det gemensamma uttalandet från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Federica Mogherini, och Irans utrikesminister Mohammad Javad Zarif i Teheran den 16 april 2016,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 2231 (2015). antagen den 20 juli 2015,
- med beaktande av rådets slutsatser om avtalet om Irans kärntekniska program av den 20 juli 2015,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Iran, särskilt de av den 10 mars 2011 om EU:s förhållningssätt gentemot Iran¹, av den 14 juni 2012 om situationen för etniska minoriteter i Iran², av den 17 november 2011 om Iran – nya kränkningar av de mänskliga rättigheterna³ och av den 3 april 2014 om EU:s strategi gentemot Iran⁴,
- med beaktande av EU:s strategiska ram och handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, med beaktande av EU:s årsrapporter om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om EU:s årsrapporter om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2015 om dödsstraffet⁵,
- med beaktande av rapporten från FN:s särskilda rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Islamiska republiken Iran av den 10 mars 2016, hans senaste uttalanden av den 20 maj och 8 juni 2016, där oro uttrycks över fängslandet av försvarare av de mänskliga rättigheterna, den senaste vågen av uppvigling till hat mot bahá'í-samfundet och rapporten från FN:s generalsekreterare av den 3 mars 2016 om

---

¹ EUT C 199 E, 7.7.2012, s. 163.

² EUT C 332 E, 15.11.2013, s. 102.

³ EUT C 153 E, 31.5.2013, s. 157.

⁴ Antagna texter, P7_TA(2014)0339.

⁵ Antagna texter, P8_TA(2015)0348.

situationen för de mänskliga rättigheterna i Islamiska republiken Iran,

- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 70/173 om människorättssituationen i Islamiska republiken Iran, A/RES/70/173, antagen den 17 december 2015,
  - med beaktande av uttalandet av vice ordföranden/den höga representanten Federica Mogherini av den 14 oktober 2015 om avrättningen av en ungdomsbrottsling i Iran och av den 20 maj 2016 om domen mot den iranske försvararen av de mänskliga rättigheterna Narges Mohammadi,
  - med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
  - med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor och yttrandet från utskottet för internationell handel (A8-0286/2016).
- A. Efter kärnteknikavtalet med Iran och intern politisk utveckling i Iran finns det nu en möjlighet för reformer i landet och för bättre förbindelser med Europeiska unionen.

Förbindelserna mellan EU och Iran

Politisk dialog

1. Europaparlamentet anser att den gemensamma övergripande handlingsplanen, det så kallade kärnteknikavtalet med Iran, var ett påtagligt framsteg för multilateral diplomati, och särskilt europeisk diplomati, och bör medföra inte bara en märkbar förbättring i relationerna mellan EU och Iran, men även främja stabilitet i hela regionen. Parlamentet anser att alla parter nu ansvarar för att avtalet genomförs strikt och fullständigt. Parlamentet välkomnar inrättandet av den gemensamma kommissionen bestående av representanter för Iran och E3/EU+3 (Kina, Frankrike, Tyskland, Ryska federationen, Förenade kungariket och USA, med vice ordföranden/den höga representanten). Parlamentet stöder till fullo Europeiska unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik i hennes roll som samordnare av den gemensamma kommission som har inrättats enligt den gemensamma övergripande handlingsplanen och anser att ett strikt och fullständigt genomförande av handlingsplanen fortsätter att vara av yttersta vikt.
2. Europaparlamentet välkomnar besöket till Iran den 16 april 2016 av vice ordföranden/den höga representanten Mogherini tillsammans med sju EU-kommissionsledamöter som en viktig milstolpe i strävandena att fastställa en ambitiös agenda för de bilaterala förbindelserna mellan EU och Iran på områden av ömsesidigt intresse. Parlamentet noterar att flera uttalanden från kommissionen och flera EU-delegationer som besökt Iran – varav den senaste omfattade vice ordföranden/den höga representanten och sju kommissionsledamöter – har fokuserat på handelsförbindelser och ekonomiska förbindelser.
3. Europaparlamentet påminner om att rådets beslut att upphäva alla kärnenergi-relaterade sanktioner mot Islamiska republiken Iran, till följd av att landet fullgjort sina åtaganden enligt den gemensamma övergripande handlingsplanen, gör det möjligt att på nytt samarbeta med Iran och kommer att skapa möjligheter och fördelar för båda sidor genom att erbjuda potentialen att på nytt öppna den iranska marknaden för Europas näringsliv. Iran har en stor, relativt välutbildad och ung befolkning, en av de

mest diversifierade BNP-sammansättningarna i regionen, och landet behöver investeringar och är en potentiell marknad för europeiska varor av hög kvalitet.

4. Europaparlamentet välkomnar öppenhet i förbindelserna med Iran. Parlamentet påpekar att förbindelserna mellan EU och Iran bör utvecklas hand i hand med genomförandet av kärnteknikavtalet/JCPOA. Parlamentet erinrar om att enligt avtalet kan Irans underlåtenhet att genomföra avtalet leda till att sanktionerna återinförs. Parlamentet uppmuntrar en förnyad relation mellan EU och dess medlemsstater och Iran, där de båda sidorna har ett nära samarbete i bilaterala och multilaterala frågor för att säkerställa en stabilare region och ett effektivt genomförande av kärnteknikavtalet. Parlamentet anser att förbindelserna mellan EU och Iran bör utvecklas genom en dialog på flera olika nivåer genom politiska, diplomatiska, ekonomiska, akademiska, tekniska och mänskliga kontakter som inbegriper aktörer från det civila samhället, icke-statliga organisationer samt människorättsförsvarare. Parlamentet stöder öppnandet av förbindelserna mellan EU och Iran till båda parternas nytta, utifrån en realistisk bedömning av gemensamma intressen och skillnader, i syfte att uppmuntra ett gradvis utvidgat samarbete i en förtroendeskapande anda, först och främst till nytta för människorna i Iran och i EU. Parlamentet stöder i detta hänseende unionens åtagande att förnya förbindelserna med Iran utifrån en dialog med följande principer: en dialog som är övergripande, som är samarbetsinriktad på de områden där både Iran och EU har gemensamma intressen, som är kritisk, öppen och uppriktig på de områden där Iran och EU har avvikande åsikter men där de söker en gemensam grund, och som är allmänt konstruktiv både beträffande inriktning och praxis.
5. Europaparlamentet välkomnar de institutionella förändringar som gjorts inom Europeiska utrikestjänsten för att återspegla resultaten från den gemensamma övergripande handlingsplanen, särskilt inrättandet av en arbetsgrupp för Iran inom utrikestjänsten med målet att samordna de olika åtgärderna i alla Iranrelaterade frågor. Parlamentet välkomnar utrikestjänstens insatser för att tillsätta en EU-delegation i Teheran, vilket har krävts i Europaparlamentets tidigare resolutioner, eftersom den kommer att göra det möjligt för EU att samarbeta med de iranska myndigheterna för att allmänheten i landet ska ha bättre kännedom om själva EU, motverka missförstånd och stärka grunden för ett ökat samarbete mellan EU och Iran. Parlamentet understryker i detta avseende att handel och investeringar ligger inom EU:s befogenheter och att inrättandet av en EU-delegation i Teheran skulle möjliggöra ett samarbete mellan EU och Iran på områdena handel, utbildning, kultur, mänskliga rättigheter och miljömässig hållbarhet, vilket skulle bidra starkt till att uppfylla förväntningarna från båda sidorna. Parlamentet understryker att Euronews program på farsi i framtiden också bör vara en viktig mediekanal mellan EU och persisktalande åskådare.
6. Europaparlamentet erinrar om att EU och Iran har beslutat att granska frågor av gemensamt intresse på ett konstruktivt sätt. Parlamentet manar till en EU-strategi för förnyade förbindelser med Iran som till en början ska vara baserad på förtroendeuppbyggande åtgärder på tekniska områden som skulle skapa positiva exempel på gemensamt arbete mellan EU och Iran och bana väg för ett mer meningsfullt samarbete på lång sikt.
7. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att den parlamentariska dimensionen av förbindelserna mellan EU och Iran utvecklas som ett led i strategin för att återställa ett ömsesidigt förtroende. I detta hänseende upprepar parlamentet sitt stöd för det förslag som diskuterades mellan Europaparlamentet och det iranska parlamentet (Majlis) om en interparlamentarisk dialog om bekämpning av terrorism, som ett

erkännande av de gemensamma problemen med radikaliserings i Iran, i hela Mellanöstern och i själva EU. Parlamentet välkomnar den förnyade dialogen mellan EU och Iran, inbegripet dialogen om de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar till att det i framtiden upprättas en sådan dialog om de mänskliga rättigheterna som omfattar representanter från rättsväsendet, säkerhetsstyrkorna och det civila samhället. Parlamentet ser att även om det finns misstro och misstänksamhet på båda sidorna, har många medlemsstater också en lång gemensam historia med Iran, och att Iran har ambitioner att ha goda förbindelser med EU, något som lägger grunden för en relation baserad på ömsesidigt förtroende och respekt. EU inser hur komplicerad Irans egen interna politik är och har inte för avsikt att blanda sig i interna politiska beslut varken i detta land eller i något annat, utan strävar efter ett samarbete som bygger på ömsesidig respekt för internationella normer och principer. Parlamentet anser att full normalisering av förbindelserna endast kan ske parallellt med ett fortsatt genomförande av den gemensamma övergripande handlingsplanen genom regelbunden och kontinuerlig dialog, och att den omedelbara prioriteringen är att utöka förbindelserna mellan EU och Iran på de områden där det finns ett samförstånd att göra detta. Parlamentet anser dock att upprättandet av ett partnerskap mellan Iran och EU måste vara det yttersta målet.

8. Europaparlamentet upprepar unionens starka, principfasta och långvariga motstånd mot dödsstraffet i samtliga fall och under alla omständigheter, och framhåller än en gång att dödsstraffets avskaffande är ett av de viktigaste syftena med EU:s människorättspolitik och utrikespolitik. Parlamentet är fortsatt kritiskt till Irans frekventa tillämpning av dödsstraffet. Parlamentet ser det som ett viktigt mål inom den politiska dialogen att minska tillämpningen av dödsstraff. Parlamentet kräver att ett moratorium omedelbart införs för verkställandet av dödsdomar i Iran. Parlamentet noterar att de flesta av avrättningarna äger rum på grund av narkotikarelaterade brott. Parlamentet förstår vilken utmaning Iran står inför, som en av de viktigaste transitvägarna för narkotika i världen, i och med att 86 procent av beslagen av opium i hela världen äger rum på dess territorium. Trots detta anser man att ett engagemang i frågor som rör dödsstraffet, t.ex. tillämpningen av dödsstraff för narkotikarelaterade brott och mot personer under 18 år, som båda strider mot Irans frivilligt accepterade internationella åtaganden enligt människorättslig och humanitär lagstiftning, skulle kunna ge upphov till en gemensam agenda för att behandla denna fråga. Som ett första steg bör ledamöterna i det iranska parlamentet se över artikel 91 i strafflagen 2013 och avskaffa dödsstraffet för personer under 18 år. Ett lagförslag har lagts fram i det iranska parlamentet som, om det antas, skulle sänka straffet för narkotikarelaterade icke-våldsbrott från dödsstraff till livstids fängelse. Om lagförslaget godkänns kan det avsevärt minska antalet avrättningar i Iran.
9. Europaparlamentet understryker att avskaffandet av dödsstraffet för narkotikarelaterade brott skulle minska antalet avrättningar drastiskt (enligt iranska uppskattningar upp till 80 procent). Parlamentet efterlyser ett samarbete mellan EU och Iran i kampen mot den olagliga narkotikahandeln som ett sätt att behandla frågan om avrättningar i landet, samtidigt som de människorättsliga normerna respekteras. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge Iran tekniskt stöd och administrativ kapacitetsuppbyggnad i syfte att understödja de rättsstatliga principerna i Iran, bland annat genom att främja en reform av rättssystemet för att förbättra ansvarsskyldigheten och alternativen till fängelse och dödsstraff. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att allt tekniskt eller annat stöd som erbjuds Iran inte används för kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Handelsrelaterade och ekonomiska frågor

10. Europaparlamentet konstaterar att Iran har ställt upp ett mål om en årlig tillväxttakt på 8 procent. Parlamentet menar att europeiska investeringar är av avgörande betydelse för att Iran ska nå detta mål. Parlamentet understryker att Europeiska unionen inte står i vägen för tillåtna affärer med Iran, och inte kommer att stå i vägen för internationella företag eller finansinstitut som vill handla med Iran, så länge de följer alla gällande lagar. För att förverkliga sin ekonomiska potential måste Iran vidta åtgärder för att skapa ett öppet ekonomiskt system som är gynnsamt för internationella investeringar och åtgärder för att bekämpa korruption på alla nivåer, särskilt i fråga om efterlevnad av rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) när det gäller frågor som t.ex. rör upphörande av finansiella flöden till terroristorganisationer. Parlamentet uppmanar EU att till fullo stödja Irans strävanden i denna process, särskilt genom att stödja åtgärder för att upprätta ett bilateralt investeringsavtal mellan EU och Iran.
11. Europaparlamentet betonar att handel och förnyat tillträde till det globala, regelbaserade handelssystemet kan vara ett sätt att bryta Irans isolering. Handel skulle kunna vara ett viktigt verktyg för att stärka den politiska dialogen och stimulera till samarbete mellan länderna i regionen, i syfte att öka regional utveckling, sysselsättning och stabilitet i hela regionen.
12. Europaparlamentet noterar att Iran är den näst största ekonomin i Mellanöstern med en beräknad nominell BNP på 397 miljarder US-dollar 2015. Parlamentet noterar vidare att EU:s handel med Iran för närvarande omfattar ungefär 8 miljarder US-dollar och att den förväntas fyrdubblas inom de närmaste två åren. EU var tidigare Irans främsta handelspartner och unionen bör sträva efter att återta denna position. Parlamentet understöder utvidgandet av EU:s handelsrelationer med Iran och uppmanar EU att utveckla det kommersiella, finansiella och ekonomiska samarbetet med Iran för att förbättra det iranska folkets levnadsvillkor och sysselsättning och öka den regionala utvecklingen. Parlamentet anser att utvidgningen av handeln och investeringarna med Iran på lång sikt kan bidra till att främja fred och stabilitet i hela regionen, om EU kan söka möjligheter till regionala investeringsprogram, till exempel när det gäller energi och transportförbindelser.
13. Europaparlamentet anser att Iran, trots att många kontrakt med europeiska företag har undertecknats, inte kan fullgöra sina åtaganden på grund av likviditetsbrist, vilket gör att processen för att öppna Iran hamnar i en ond cirkel.
14. Europaparlamentet konstaterar att Iran är världens största ekonomi utanför Världshandelsorganisationen (WTO) och stöder Irans ansökan om medlemskap i WTO. Parlamentet noterar att det aktuella EU-mandatet för förhandlingar om ett handels- och samarbetsavtal med Iran inte längre är aktuellt. Kommissionen uppmanas att undersöka möjligheterna att stärka handels- och investeringsförbindelserna med målet att föra Iran närmare WTO:s regelverk och skydda europeiska investeringar. Parlamentet betonar att formella förhandlingsramar skulle göra det möjligt för EU att fullt ut använda sin hävstångskraft som den största integrerade marknaden och som ett ekonomiskt block och skapa ett forum för utbyte och dialog. EU uppmanas att undersöka möjligheten att återuppta Irans anslutningssamtal med Världshandelsorganisationen (WTO), eftersom ett WTO-medlemskap skulle medföra en ytterligare liberalisering av Irans ekonomi i syfte att driva på tillväxten, inlemma landet i det globala regelbaserade systemet, erbjuda en mekanism för att stödja nödvändiga ekonomiska reformer i Iran och hålla

landet ansvarigt för sina internationella åtaganden. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda dessa förhandlingar som ett tillfälle att främja viktiga reformer av arbetstagares rättigheter baserade på ILO:s grundläggande konventioner, Parlamentet är oroad över förseningen i utnämmandet av en ordförande för WTO:s arbetsgrupp för Irans anslutning. Parlamentet uppmanar kommissionen att utöva hela sitt inflytande för att avlägsna detta hinder utan dröjsmål och inleda processen för Irans anslutning till WTO. För att avsluta anslutningsprocessen bör Iran avlägsnas från arbetsgruppen för finansiella åtgärder FATF:s offentliga lista.

15. Europaparlamentet anser att bristen på yttrandefrihet på internet, systemövervakningen och kontrollen av internettrafiken och bristen på digital frihet är ett hinder mot handeln med Iran, samt en kränkning av människors rättigheter och friheter. Parlamentet betonar den potential som ett öppet och säkert internet i Iran har för den digitala ekonomin. Parlamentet uppmanar att det efterlyser ett effektivt europeiskt exportkontrollsystem för att förhindra att varor och teknik med dubbla användningsområden missbrukas, antingen för att kränka de mänskliga rättigheterna eller för att användas mot EU.
16. Europaparlamentet understryker också att det är viktigt att Iran utvecklar sina ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser med aktörerna i regionen, med vederbörlig hänsyn till WTO:s bestämmelser, för att skapa en sammanhängande ekonomisk och handelsmässig helhet. Europeiska unionen kan bidra med sin sakkunskap och sitt stöd vid utvecklandet och skapandet av denna regionala dialog.
17. Europaparlamentet anser att EU:s och det internationella samfundets beslut att häva de kärnteknikrelaterade ekonomiska och finansiella sanktionerna, i enlighet med den gemensamma övergripande handlingsplanen, är en viktig faktor när det gäller att visa att EU har uppfyllt sina åtaganden gentemot Iran, och ett bevis på en vilja att stärka det ekonomiska samarbetet för ömsesidig ekonomisk nytta. Parlamentet noterar emellertid att även om de flesta ekonomiska och finansiella sanktioner nu har hävts återstår det en del, som inte påverkas av kärnteknikavtalet. Parlamentet uppmanar unionen att uppmana EU-baserade affärsföretag att säkerställa fullständig insyn i sin verksamhet i Iran. Parlamentet vill att mer fokus ska läggas både vid kvaliteten på och mängden av investeringar, och på ett initiativ för att bedöma huruvida nya investeringar överensstämmer med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, liknande det som man förband sig till när sanktionerna mot Myanmar/Burma hävdes. Ett effektivt genomförande av riktlinjerna för företags sociala ansvar är avgörande för att de ökade handelsförbindelserna mellan EU och Iran ska få positiva effekter för det iranska samhället som helhet.
18. Europaparlamentet erinrar om den rättsosäkerhet som USA:s primära sanktioner och det faktum att transaktionerna genomförs i dollar skapar för EU-företag som vill investera i Iran, och som undergräver att de förväntade ekonomiska fördelarna från den gemensamma övergripande handlingsplanen för det iranska folket förverkligas. Parlamentet betonar behovet av att ta itu med detta och med andra ekonomiska frågor i linje med rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder för att skapa nödvändig tydlighet och rättssäkerhet för att EU-företag ska kunna bedriva verksamhet i Iran. Parlamentet efterlyser en ändring i metoderna för handel med Iran. Parlamentet önskar att euron ska vara valutan för transaktioner med Iran, för att förhindra att amerikanska myndigheter utfärdar böter, vilket tidigare förekommit med avseende på vissa europeiska banker. Parlamentet stöder en rak dialog med USA för att garantera kontinuitet i handeln och de europeiska investeringarna i Iran.

19. Europaparlamentet betonar samtidigt att ett utökat arbete för att säkerställa en miljö som främjar internationella investeringar är nödvändigt för att Iran ska kunna realisera sin ekonomiska potential. Parlamentet uppmanar i detta avseende Iran att säkerställa insyn i sin finanssektor och bekämpa korrupktion och penningtvätt, i linje med rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder. Parlamentet välkomnar den iranska regeringens handlingsplan för arbetsgruppens rekommendationer samt de tekniska sammanträdena den 12 juli mellan EU och iranska tjänstemän för att genomföra de nödvändiga reformerna i detta avseende.
20. Europaparlamentet välkomnar de positiva resultat som den gemensamma övergripande handlingsplanen redan har gett, till exempel den ökning på 43 procent som skett i handeln mellan Iran och EU under de första sex månaderna 2016, jämfört med samma tidsperiod 2015, det faktum att 30 iranska banker åter har anslutit sig till SWIFT, samt handlingsplanens positiva effekt när det gäller att förstärka trenden med sjunkande inflation och räntor i Iran. Parlamentet välkomnar att ett ökande antal små europeiska banker nu är aktiva i Iran, vilket möjliggör krediter till små och medelstora företag. Parlamentet uppmanar till särskild uppmärksamhet på de små och medelstora europeiska och iranska företagens roll för att stärka handelsförbindelserna.
21. Europaparlamentet välkomnar att Irans regering är angelägen att locka utländska investeringar, eftersom utländska investeringar behövs i alla större ekonomiska sektorer. Parlamentet noterar att mer än 1 biljon US-dollar i investeringar i infrastruktur sannolikt kommer att behövas de närmaste 10 åren, vilket skapar möjligheter för europeiska företag, däribland inom energisektorn och bil- och flygtillverkningssektorerna. Europaparlamentet välkomnar de 180 handelsdelegationer som har besökt Teheran sedan den gemensamma övergripande handlingsplanen undertecknades, däribland dem från 15 EU-medlemsstater, som ett tecken på ett ökande intresse för ekonomiska förbindelser med Iran. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att undersöka användningen av exportgarantikrediter för att stimulera handel, projektfinansiering och investeringar i Iran. Parlamentet stöder det positiva ingåendet av avtalen mellan den iranska regeringen och Airbus och Boeing, som ytterligare en förtroendeuppbyggande åtgärder efter antagandet av den gemensamma övergripande handlingsplanen.

Sektorieilt samarbete

22. Europaparlamentet noterar att Iran har de näst största gasreserverna och de fjärde största oljereserverna i världen. Parlamentet anser att energisamarbete kan spela en viktig roll när det gäller att diversifiera källorna för EU:s energiförsörjning och minska medlemsstaternas energiberoende från enskilda leverantörer, och därmed bidra till EU:s energitrygghet. Parlamentet anser att hävning av ekonomiska sanktioner kan frigöra betydande resurser att användas inom olje- och gasindustrin samt inom andra sektorer av ekonomin, som skulle gynnas av investeringar och tillgång till ny teknik. Parlamentet uppmanar europeiska företag att investera i den iranska energisektorn. Parlamentet efterlyser särskilt EU:s stöd för utveckling av LNG-teknik i Iran. Investeringar i Iran måste överensstämma helt med EU:s långsiktiga åtaganden för minskning av koldioxidutsläpp.
23. Europaparlamentet noterar att för närvarande täcks mer än hälften av de iranska hushållens energibehov av naturgas. Det finns en stor potential att utveckla förnybara energikällor i Iran, ett land med i genomsnitt 300 soldagar per år och med en beräknad produktionskapacitet som är 13 gånger så stor som landets totala energiförbrukning. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja utvecklingen av förnybar energi i Iran

som ett bidrag till att diversifiera landets energimix.

24. Europaparlamentet uppmanar Iran att gå med i utvinningsindustrins initiativ för ökad öppenhet (EITI), och efterlyser ett samarbete mellan EU och Iran som konsekvent stöds av målet att förbättra såväl miljömässiga och sociala som ekonomiska fördelar för folken i både Iran och EU.
25. Europaparlamentet betonar att Iran står inför många miljöutmaningar, bland annat vattenbrist och markförstöring. Samtidigt som EU drar nytta av hela potentialen i näringslivssamarbetet bör det tillsammans med Iran förbättra miljöskyddet och främja en miljömässigt hållbar utveckling. Parlamentet efterlyser ett miljösamarbete inom vattenhushållning, bland annat stöd till Iran för att rädda sjön Urmia, kampen mot ökenspridning och uppföljningen av jordbävningar, liksom åtgärder i syfte att ta itu med luftföroreningar och avfallshantering. Parlamentet uttrycker i detta sammanhang sin särskilda oro över föroreningsnivåerna i Kaspiska havet och manar med eftertryck till aktivt stöd från EU och medlemsstaterna till den iranska regeringens strävan att stoppa den allvarliga försämringen av situationen i Kaspiska havet. Parlamentet välkomnar de partnerskap som iranska icke-statliga miljöorganisationer har utvecklat med andra icke-statliga organisationer i regionen. Parlamentet välkomnar deras deltagande i konventionen om utrotningshotade arter och Ramsarkonventionen och uppmanar kommissionen att bistå de iranska icke-statliga organisationerna med att utveckla deltagande förvaltningsprojekt.
26. Europaparlamentet anser att regional dialog och samarbete i miljöfrågor mellan Iran och dess grannar är nödvändigt för att ta itu med utmaningar som t.ex. luftföroreningar, vattenbrist och ökenspridning. Parlamentet betonar att EU bör underlätta ett sådant regionalt samarbete som en viktig förtroendeskapande åtgärd och bygga på regionala aktörers vilja att dra nytta av europeisk expertis inom detta område.
27. Europaparlamentet noterar undersökningar som fastställer att kärnenergi eventuellt inte är konkurrenskraftig i Iran p.g.a. de knappa uranreserverna och de höga utvinningskostnaderna. Parlamentet uppmanar trots detta kommissionen att undersöka möjligheterna till ett civilt kärntekniskt samarbete med Iran, i linje med åtagandet i den gemensamma övergripande handlingsplanen, och att uppmuntra Iran att underteckna konventionen om kärnsäkerhet. Parlamentet välkomnar förslaget av ett antal iranska tjänstemän om att etablera en regional dialog om säkra och trygga civila kärntekniska program.
28. Europaparlamentet betonar att det finns potential för samarbete inom luftfartssäkerhet, som tillhandahåller tekniskt bistånd och tillgång till nödvändiga komponenter för iranska företag för att tas bort från den europeiska svarta listan.
29. Europaparlamentet noterar att Iran har tagit emot tre miljoner afghanska medborgare, varav endast 950 000 har formell rättslig status i Iran som flyktingar, vilket gör Iran till ett av de främsta värdländerna för flyktingar. Parlamentet välkomnar den kompletterande EU-finansieringen på 6,5 miljoner euro för att stödja utbildning och hälso- och sjukvård för den afghanska befolkningen i Iran. Parlamentet understryker behovet av att vidta konkreta åtgärder som skyddar de mänskliga rättigheterna för afghanska migranter och afghanska flyktingar i Iran, inbegripet deras rätt till rättssäkerhet och likhet inför lagen. Parlamentet menar att EU:s och Irans samarbete i fråga om flyktinghantering kan stärka den ömsesidiga förståelsen, främja en ökad respekt för folkrätten och för asylsökandes och flyktingars mänskliga rättigheter, liksom

även bidra till konfliktlösning i syfte att minska antalet nuvarande och framtida flyktingströmmar. EU:s och Irans samarbete i fråga om flyktinghantering skulle kunna förbättra flyktingars välbefinnande i Iran och förebygga människohandel. Parlamentet anser att samarbetet mellan EU och Iran också bör omfatta en övergripande dialog om migration, särskilt om politiska strategier och lagstiftningsstrategier och prioriteringar när det gäller reguljär och irreguljär migration, asylsökande och flyktingar, på både nationell och regional nivå.

30. Europaparlamentet konstaterar att i och med att mer än 60 procent av befolkningen beräknas vara yngre än 30 år, kan den unga, utbildade och tekniskt utvecklade befolkningen i Iran och landets dynamiska samhälle erbjuda särskilda möjligheter när det gäller att främja de mänskliga kontakterna med EU, baserat på principerna om ömsesidighet och ömsesidig respekt. Program för ungdomsutbyte är bland de mest framgångsrika verksamheterna när det gäller att föra samhällen och kulturer närmare varandra. Parlamentet välkomnar därför ökningen av antalet Erasmus Mundus-studenter från Iran till europeiska universitet som ett sätt att bekämpa missuppfattningar och stereotyper. Parlamentet efterlyser ett stärkt samarbete inom utbildning, forskning och innovation genom ökat student- och forskarutbyte, bland annat genom samarbete mellan universitet bl.a. inom miljö, förnybar energi, rättvisa, mänskliga rättigheter och god förvaltning. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka budgeten för Erasmus Mundus-studenter från Iran. Parlamentet välkomnar de workshoppar som nyligen ägde rum i Teherans universitet för att öka medvetenheten om de potentiella fördelar som iranska universitet kan hämta från ett deltagande i Horisont 2020. Parlamentet uppmanar den iranska regeringen att utse en nationell Horisont 2020-samordnare som ger tekniskt bistånd och råd till iranska universitet för ansökning om Horisont 2020-projekt. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten till att underlätta för iranska akademiker och forskare att studera och genomgå utbildning vid europeiska universitet. Parlamentet begär att EU-program inrättas för att föra samman forskare från Iran, länderna i Gulfstaternas samarbetsråd och Europa för att studera erfarenheterna och lärdomarna från den regionala integreringen i Europa.
31. Europaparlamentet uttrycker allvarlig oro över att personer med dubbla medborgarskap i EU och Iran grips när de reser in i Iran, och understryker att dessa gripanden förhindrar möjligheterna till personliga kontakter. Parlamentet uppmanar iranska myndigheter att tillåta exil-iranier i Europa att resa säkert till sitt födelseland.

Regional säkerhet

32. Europaparlamentet betonar det stora inflytande som Irans olika folk och kulturer har haft i tusentals år, bland annat i Europa. Parlamentet noterar att Iran p.g.a. landets geostrategiska läge, befolkningsmängd och ekonomi, olje- och naturgasreserver och inflytande i regionen är en viktig aktör i Mellanöstern och Gulfregionen. De iranska strategiska intressena tjänar mest på en återställd regional stabilitet och på att beaktandet av dem inte tävlar, och inte heller bör tävla, med andra viktiga aktörer i regionen.
33. Europaparlamentet anser att kärnteknikavtalet öppnar möjligheter för samarbete för att lösa säkerhetskrisen i regionen. Parlamentet anser att Iran kan och bör ha en stabiliserande roll i regionen. Parlamentet tror även att hela regionen kan ha nytta av en normalisering av förbindelserna med Iran. Parlamentet anser att Irans status som en viktig aktör i regionen bör driva landet till att inta en stabiliserande roll i regionen.

Parlamentet betonar att översynen av den europeiska grannskapspolitiken (EGP) som lades fram den 18 november 2015 och som föreskriver att tredjeländer som gränsar till partnerstater som gränsar till EU ska göras delaktiga inom ramarna för utökat samarbete. Parlamentet uppmanar således till införande av tematiska ramar för att föreslå ett samarbete mellan unionen, de södra partnerstaterna och regionala nyckelaktörer som Iran, i regionala frågor såsom säkerhet, energi eller flyktinghantering.

34. Europaparlamentet uppmanar alla stater i regionen, i synnerhet Saudiarabien och Iran, att avstå från fientlig retorik som underblåser konflikter samt åtgärder och stöd till olagliga väpnade grupper i regionen, inberäknat den beväpnade grenen av Hizbollah och al-Nusra. Parlamentet uttrycker sin oro över den tilltagande militariseringen i hela regionen och stöder strävanden för ökad vapenkontroll, icke-spridning och bekämpande av terrorism, samtidigt som det erkänner legitima farhågor i samband med försvarsfrågor, i syfte att försöka främja full respekt för suveräniteten i alla länderna i hela regionen. Parlamentet uttrycker sin oro över utvecklingen av Irans ballistiska robottester, som, trots att den inte utgör en överträdelse av den gemensamma övergripande handlingsplanen, inte är förenlig med FN:s säkerhetsråds resolution 2231 (2015).
35. Europaparlamentet anser att den politiska dialogen mellan EU och Iran bör uppmuntra Iran och andra centrala aktörer i regionen att agera konstruktivt när det gäller att lösa de politiska kriserna i Irak, Jemen, Syrien, Libanon och Afghanistan, utifrån respekten för folkrätten och dessa länders suveränitet. Parlamentet efterlyser en modell för EU-diplomati, som snarare grundar sig på politiska prioriteringar än religiösa identiteter och på principen om att säkerställa respekt, säkerhet och trygghet för alla folk i alla länder i Mellanöstern, inbegripet Israel och det palestinska folket, med målet att främja större stabilitet och samstämmighet i Mellanöstern. Parlamentet anser att EU–Iran-samarbetet i kampen mot terrorism och våldsam extremism i regionen är en viktig del av den politiska dialogen.
36. Europaparlamentet anser att någon lösning på konflikterna i Mellanöstern, Nordafrika och Gulfregionen inte kan nås utan alla parter närvaro vid förhandlingsbordet. Parlamentet välkomnar därför Irans engagemang i fredsförhandlingarna i Syrien genom deltagandet i internationella stödgruppen för Syrien. Parlamentet beklagar emellertid att Irans bidrag hittills inte har lett till någon märkbar förbättring av situationen och uppmanar Iran att bidra till att åtminstone ytterligare underlätta leveranserna av humanitärt bistånd för att stärka skyddet för civilbefolkningen mot attacker och kontinuerligt söka en långsiktig lösning på konflikten. Parlamentet noterar i detta sammanhang att Assadregimen i Syrien har blivit alltmer beroende av Iran för sin egen överlevnad och uppmanar därför de iranska myndigheterna att använda sitt inflytande för att den syriska konflikten ska få en fredlig lösning.
37. Europaparlamentet välkomnar Irans uttryckliga beredskap att stödja de nuvarande ansträngningarna att skapa stabilitet i Irak, och vädjar till landet att inta en meningsfull roll för att få ett slut på det sekteristiska våldet och uppmanar till ytterligare ansträngningar för att få alla militanta grupper som finns i landet under den irakiska arméns överinseende, så att den tar hänsyn till allas intressen. EU och Iran står inför gemensamma fiender i form av IS/Daish, al-Qaida, al-Nusra och liknande enheter som FN betraktar som terroristorganisationer, som inspirerats av extremistisk förvanskning av islam. Parlamentet välkomnar Irans bidrag till kampen mot IS/Daish, inbegripet dess tidiga stöd till den kurdiska regionala myndigheten i Erbil, och uppmärksammar dess

beslutsamma insatser i Irak, vilka hindrade IS/Daish avancemang och bidrog till återvinnandet av territorier som hade drabbats av jihadistisk terrorism. Parlamentet ser dock med oro på de återkommande rapporteringarna om frigivning av medlemmar av al-Qaida och noterar överenskommelsen mellan Iran och Australien att utbyta underrättelseinformation i kampen mot IS/Daish.

38. Europaparlamentet anser att regional rivalitet är en underliggande faktor för konflikter i flera länder i regionen. Parlamentet är mycket bekymrat över uppkomsten av sekteristiskt våld i regionen och understryker behovet av ett kontinuerligt och omfattande diplomatiskt EU-engagemang för att ta itu med den underliggande dynamiken i konflikten med långsiktigt stöd för etnisk och sekteristisk försoning. Parlamentet noterar med oro den förvärrade kampen mellan Iran och Saudiarabien om politiskt och religiöst inflytande, och varnar för dess konsekvenser för konfliktlösning och säkerhet i och utanför Mellanöstern. Parlamentet anser att en politik för ett förnyat närmande mellan Iran och Saudiarabien, och ett konstruktivt samarbete dem emellan är avgörande för att lösa upp regionala spänningar, som ett sätt att finna lösningar för att avsluta de väpnade konflikterna i Irak, Syrien och Jemen, och de resulterande migrationsströmmarna, och för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till terrorism och extremism som utgör ett hot mot regionen såväl som mot Europeiska unionen och tredjeländer. Parlamentet efterlyser en aktiv EU-diplomati för att minska spänningarna mellan Teheran och Riyadh, däribland förtroendeskapande, informell diplomati och åtgärder för att minska spänningarna i normaliseringen av förbindelserna mellan dem, i syfte att, som ett första steg, återupprätta de diplomatiska förbindelserna mellan Saudiarabien och Iran. Parlamentet uppmanar EU att samarbeta med USA och Ryssland i detta syfte, och särskilt när det gäller att stödja utvecklandet av ny regional säkerhetsinfrastruktur som tar hänsyn till Irans och Saudiarabiens hotbilder och legitima säkerhetsintressen, och som ger säkerhetsgarantier både för Iran och länderna i Golfstaternas samarbetsråd. Parlamentet understryker att samarbetet inom sjöfartsskydd i Persiska viken, inbegripet undertecknandet av en deklaration om fri navigering, skulle kunna vara den första förtroendebyggande åtgärden i skapandet av regionalt förtroende och samarbete.
39. Europaparlamentet fördömer skarpt den iranska regimens upprepade uppmaningar att utradera Israel och regimens politik att förneka förintelsen.

Socioekonomiska frågor, rättsstatsprincipen, demokrati och mänskliga rättigheter

40. Europaparlamentet anser att Irans revolutionära arv och dess konstitution som islamisk republik, liksom de betydande skillnaderna i fråga om politisk-institutionella system mellan Iran och EU inte får utgöra ett hinder för uppriktig och rak dialog och för att finna en gemensam grund för frågor som rör demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar den islamiska republiken att ge politisk pluralism större utrymme. Parlamentet understryker att Irans parlament (Majlis) är reformvänligt och EU-vänligt, och att resultaten av valet till parlamentet och expertförsamlingen i februari 2016 återspeglar det iranska folkets vilja, erbjuder möjligheter till ytterligare engagemang med EU och dess medlemsstater, vilket bör leda till konstruktiva förbindelser och till möjligheten till interna ekonomiska, politiska och sociala reformer. Parlamentet uppmanar Iran att fullt ut tillåta fria och rättvisa val i överensstämmelse med internationella normer.
41. Europaparlamentet konstaterar att Iran har blivit öppnare, eftersom det behöver hjälp med att tillgodose behoven hos sina medborgare och med att behålla de unga och

välutbildade personerna i landet, vilket är viktigt för dess stabilitet.

42. Europaparlamentet konstaterar med oro att Iran har det högsta antalet avrättningar per capita i världen. Avskaffandet av dödsstraffet för narkotikarelaterade brott skulle i hög grad minska antalet avrättningar. Parlamentet välkomnar i detta hänseende att landets nyvalda parlament eventuellt överväger lagstiftning som undantar vissa narkotikarelaterade förseelser från listan med brott som kan medföra dödsstraff.
43. Europaparlamentet noterar att antagandet av den islamiska strafflagen 2013 ger domarna större möjligheter till skönsmässig bedömning och att Irans ratificering av FN:s konvention om barnets rättigheter förbjuder avrättning av barn och ger ungdomsbrottslingar som dömts till döden före 2013 rätt att söka förnyad prövning. Parlamentet uppmanar Iran att säkerställa att detta förbud genomförs fullt ut och att alla berörda brottslingar är medvetna om denna rätt. Parlamentet uppmanar Iran att införa ett moratorium för dödsstraff.
44. Europaparlamentet uppmanar Iran att samarbeta fullt ut med alla FN:s mekanismer för de mänskliga rättigheterna och arbeta för att tillämpa de rekommendationer som har framförts i detta sammanhang, däribland den allmänna återkommande utvärderingen, samt att göra det möjligt för internationella människorättsorganisationer att genomföra sina uppdrag. Denna utveckling kommer att höja Irans anseende i den allmänna opinionen i Europa. Parlamentet understryker att den iranska regeringens har ökat sitt engagemang med FN:s särskilda förfaranden genom dialog. Parlamentet uppmanar Irans regering att hantera den omfattande oro som uttrycks i rapporterna från FN:s särskilda rapportör och FN:s generalsekreterare när det gäller situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran samt de specifika kraven på åtgärder i resolutioner från FN:s generalförsamling.
45. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänsten och kommissionen att stödja skapandet av en miljö som gör det möjligt för det civila samhällets organisationer att fungera på ett korrekt och självständigt sätt. Parlamentet betonar vikten av att upprätthålla EU:s riktlinjer för de mänskliga rättigheterna, även för försvarare av de mänskliga rättigheterna, i samband med förbindelserna mellan EU och Iran.
46. Europaparlamentet uppmanar Iran att till fullo fullgöra sina åtaganden enligt Islamiska republiken Irans konstitution, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, konventionen om barnets rättigheter och den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, genom att respektera rätten till yttrandefrihet både online och offline, åsiktsfrihet, föreningsfrihet och frihet att hålla fredliga sammankomster, tanke-, samvets-, religions- och trosfrihet och genom att i lag och praktik säkerställa att dess medborgare åtnjuter individuella, sociala och politiska rättigheter utan diskriminering eller förföljelse på grund av kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt, etniskt eller socialt ursprung, kön, sexuell läggning eller annan status enligt dessa instrument. Parlamentet påpekar att detta inbegriper den grundläggande rätten till likhet inför lagen, liksom rätten till lika tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård och yrkesmöjligheter.
47. Europaparlamentet välkomnar de reformer som har genomförts i enlighet med den nya straffprocesslagen men uttrycker allvarlig oro över att lagen inte fullt ut garanterar ett internationellt skydd av rättssäkerheten. Parlamentet uppmanar Iran att genomföra en översyn av 2014 års straffprocesslag för att säkerställa att garantier för en rättvis prövning inkluderas. Parlamentet uppmanar Iran att se över och ändra lagen för att

säkerställa att uttalanden som görs till följd av tortyr, misshandel eller andra former av tvång exkluderas som bevis i brottmål, och att påståenden om tortyr och annan misshandel som förs till myndigheternas kännedom automatiskt utreds.

48. Europaparlamentet kräver att alla politiska fångar ska frigges och uppmanar Iran att frigge fängslade EU-medborgare som har fängslats eller dömts under en rättslig process som inte uppfyller internationell standard, däribland följande personer: 58-åriga Nazak Afshar som har varit fängslad sedan mars 2016, 76-åriga Kamal Foroughi som har varit fängslad sedan maj 2011, 65-åriga Homa Hoodfar som har varit fängslad sedan juni 2016 och 37-åriga Nazanin Zaghari-Ratcliffe som har varit fängslad sedan april 2016.
49. Europaparlamentet erkänner att det finns många olika religioner och trosuppfattningar i Iran. Parlamentet noterar att vissa religiösa minoriteter och deras grundläggande religiösa friheter har formellt skydd i den Islamiska republiken Iran. Parlamentet är dock oroat över att antalet personer som sitter fängslade från religiösa minoritetssamfund eller på grund av sin tro har ökat. De iranska myndigheterna bör garantera att religiösa och etniska minoriteters rättigheter respekteras fullt ut och skyddas i lag och att religionsfriheten utökas.
50. Europaparlamentet noterar de framsteg som iranska kvinnor har gjort på områdena utbildning, vetenskap och forskning, vilket bland annat framgår av att majoriteten av studenterna på iranska universitet är kvinnor. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta att ta upp frågor som rör jämställdhet mellan män och kvinnor i bilaterala engagemang med de iranska myndigheterna. Parlamentet efterlyser fullständig jämställdhet mellan män och kvinnor genom åtgärder som avskaffar den befintliga rättsliga och praktiska diskrimineringen av kvinnor och att säkerställa kvinnors lika deltagande på arbetsmarknaden och i alla aspekter av det ekonomiska, kulturella, sociala och politiska livet. Parlamentet välkomnar försök att utarbeta ett lagförslag om skydd av kvinnor mot våld, och hoppas att det nyvalda parlamentet kommer att diskutera lagstiftning som innebär en fullständig kriminalisering av våld mot kvinnor, inbegripet våld i hemmet och våldtäkt inom äktenskapet.
51. Europaparlamentet välkomnar president Rohanis kampanjlofte att lägga fram en deklARATION om de medborgerliga rättigheterna och hans uttalanden om att främja etniska minoriteters rättigheter. Deklarationen bör bygga på och fullt ut uppfylla Irans internationella förpliktelser när det gäller internationella mänskliga rättigheter. Parlamentet betonar vikten av respekten för rättsstatsprincipen och domstolsväsendets oberoende när det gäller den rättssäkerhet som krävs för att utländska direktinvesteringar ska äga rum, men först och främst i det iranska folkets eget intresse. Parlamentet uppmanar domstolsväsendet att respektera rättvisa prövningar, rättssäkerhet och att ge misstänkta personer tillgång till en advokat. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten och kommissionen att samarbeta med de iranska myndigheterna t.ex. i rättsliga reformer och reformen av fängelseväsendet, inbegripet fängelseförhållanden, myndigheternas ansvarsskyldighet, respekten för rättsstatsprincipen, yttrandefriheten, medborgarnas allmänna mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och kampen mot korruption.

o

o o

52. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Irans regering och parlament, rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt utrikestjänsten.